

Hof van beroep
te Gent

7de Kamer

Terechtzitting
van
29 oktober 2012

Octrooien

ONGETEKEND AFSCHRIFT
ingevolge art. 792
gerechtelijk Wetboek
Vrij van Griffierecht
art. 280 2° R.W.B.

2010/AR/2964 - In de zaak van:

1. RENSON VENTILATION N.V., met maatschappelijke zetel te 8790 WAREGEM, Maalbeekstraat 10, ingeschreven met KBO-nummer 0462.152.837,

2. RENSON Paul, wonende te 9771 NOKERE, Waregemsestraat 33,

appellanten,

hebbende als raadsman mr. ONGENA Karen, advocaat te 9000 GENT, Ravensteinstraat 2 bus 2, (ref. 21969/007)

tegen:

TUNAL B.V.B.A., met maatschappelijke zetel te 8780 OOSTROZEBEKE, Ingelmunstersteenweg 209, ingeschreven met KBO-nummer 0881.414.947,

geïntimeerde,

hebbende als raadsman mr. VANDERMEULEN Bruno, advocaat te 1050 BRUSSEL, Louizalaan 235 bus 1, (ref. TUNAL.0003)

velt het hof het volgend arrest:

De partijen zijn gehoord in openbare terechtzitting en het hof heeft kennis genomen van hun stukken en besluiten.

*

Gezien het hoger beroep met verzoekschrift neergelegd door de NV Renson Ventilation en Paul Renson op 17 november 2010 tegen het vonnis d.d. 24 juni 2010 gewezen door de rechtbank van koophandel te Gent, zesde kamer.

Betekening van het bestreden vonnis ligt niet voor.

Het hoofdberoep is tijdig en in alle opzichten regelmatig.

Het is ontvankelijk.

Het incidenteel beroep is eveneens ontvankelijk.

Er mag niet verward worden tussen enerzijds het incidenteel beroep als dusdanig en de concrete vordering die er het voorwerp van is.

I.

A.

De zaak is ingeleid voor de eerste rechter met dagvaarding van 9 juni 2009.

Wat de hoofd- en tegenvorderingen betreft zoals deze voor de eerste rechter zijn gebracht, zij er nuttig verwezen naar "1. Voorwerp van de vordering", bestreden vonnis blz. 1 in fine, 2 en 3 initio.

B.

Het bestreden vonnis.

De eerste rechter verklaart de (hoofd)vordering van de NV Renson en P.Renson ten laste van de BVBA Tunal ontvankelijk doch ongegrond.

Het voorwerp van deze vordering vanwege de NV Renson en P.Renson strekte ertoe vast te stellen dat de BVBA Tunal een inbreuk maakt op het octrooi EP 1.568947 B1 met aanduiding van België (hierna: 'Renson EP 947') alsook op het octrooi BE 1016 385 A3 (hierna: 'Renson BE 385').

Om tot de conclusie te komen m.b.t. 'Renson EP 947' beoordeelt de eerste rechter evenwel in eerste orde de (tegen)vordering van de BVBA Tunal ertoe strekkende dit octrooi nietig te verklaren.

Nopens 'Renson EP 947' stelt de eerste rechter vast dat de conclusie 1 en alle daarvan afhankelijke conclusies van het Belgische luik ervan nietig zijn wegens gebrek aan nieuwheid. Hierbij analyseert de eerste rechter het octrooi EP 0362TNO 913 A1 (hierna: 'TNO 913') dat dateert van vóór 'Renson EP 947' en dat is genomen op naam van de Nederlandse organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek TNO.

De eerste rechter stelt de nieuwschadelijkheid van 'TNO 913' t.o.v. 'Renson EP 947' vast.

Hieruit besluit de eerste rechter tot de gegrondheid van de desbetreffende tegenvordering van de BVBA Tunal.

Om tot de conclusie te komen m.b.t. 'Renson BE 385' stelt de eerste rechter vast dat er geen inbreuken zijn gepleegd door de BVBA Tunal wat betreft de oude versie van "Tunal 75" zoals geproduceerd door de BVBA Tunal.

De BVBA Tunal heeft de productie van de oude versie van "Tunal 75" blijkbaar stopgezet en produceert een nieuwe versie van "Tunal 75". Hieromtrent vordert de BVBA Tunal bij tegenvordering dat de rechtbank voor recht zou zeggen dat deze nieuwe versie evenmin een inbreuk is op 'Renson BE 385'.

De eerste rechter wijst deze tegenvordering van de BVBA Tunal af als onontvankelijk, omdat zij desbetreffend elk belang ontbeert in de zin van artikelen 17 en 18 Ger.W.

II.

A.

De NV Renson en P.Renson, de appellanten, vorderen de vernietiging van het bestreden vonnis tot de toekenning van hun oorspronkelijke hoofdvordering ten laste van de BVBA Tunal, de geïntimeerde.

B.

De geïntimeerde vraagt de afwijzing van het hoofdberoep als ongegrond en de bevestiging van het bestreden vonnis in de mate het door de appellanten wordt aangevochten.

Bij incidenteel beroep herneemt de geïntimeerde haar oorspronkelijke tegenvordering tot het horen zeggen voor recht dat haar nieuwe versie "Tunal 75" evenmin een inbreuk is op 'Renson BE 385'.

BEOORDELING

I.

Terecht heeft de eerste rechter in eerste orde de tegenvordering vanwege de BVBA Tunal beoordeeld, waarbij de laatst genoemde de vernietiging van conclusie 1 en alle daarvan afhankelijke conclusies van het Belgische luik van 'Renson EP 947' vordert.

Het hof volgt evenwel de eerste rechter niet in haar conclusie tot vernietiging ervan.

A.

Het hof acht de overwegingen van de eerste rechter onder " 3.1.1.1.1. *Probleemstelling* ", bestreden vonnis blz. 4 en 5 uitdrukkelijk als hernomen behalve waar zij strijdig zouden zijn met wat hierna wordt overwogen.

Om te besluiten tot nieuwsschadelijkheid en bijgevolg de nietigheid van octrooi 'Renson EP 947' moet de BVBA Tunal aantonen dat er sprake is van de aanwezigheid van **alle** relevante technische kenmerken van 'Renson EP 947' in het door haar ingeroepen anterieur 'octrooi TNO 913'.

De relevante kenmerken van 'Renson EP 947' zijn:

1. de regulerende, autonome klep
2. het roteerbaar opgehangen zijn van de klep rond een vrij ophangpunt in het doorstroomkanaal
3. de vervormbaarheid van de klep na het bereiken door de klep van de maximale draaihoek.

De eerste rechter zowel als de partijen zijn het hierover eens.

B.

Het hof sluit zich **niet** aan bij de eerste rechter waar zij van oordeel is dat het tweede relevante kenmerk (het roteerbaar opgehangen zijn van de klep rond een vrij ophangpunt in het doorstroomkanaal) ook terug te vinden is bij 'TNO 913'.

a.

Conclusie 1 van 'Renson EP 947' luidt als volgt:

Inrichting voor het regelen van het luchtdebiet in een ventilatie-inrichting, omvattende een luchtdoorstroomkanaal die voorzien is van een beweegbare en autonoom werkende klep en die de luchtdoorstroomopening automatisch aanpast in functie van het drukverschil tussen de ingang en de uitgang van het luchtdoorstroomkanaal, en met het kenmerk dat de klep roteerbaar is opgehangen rond een vrij ophangpunt in het luchtdoorstroomkanaal en zo is uitgevoerd dat de klep bij stijgend drukverschil beweegt in het luchtdoorstroomkanaal door eerst te roteren rond het vrij ophangpunt tot een maximale draaihoek en daarna te vervormen zonder verdere rotatie rond het vrij ophangpunt.

Nopens de vraag wat 'vrij ophangpunt' betekent, worden bijzonder ruime discussies tussen de partijen gevoerd.

b.

In de beschrijving van 'Renson EP 947' wordt 'vrij ophangpunt' niet nader omschreven.

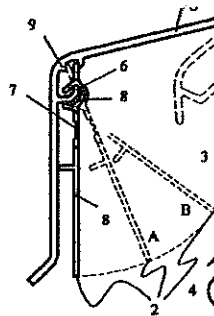
Gelet op de beschrijving én de bij het octrooi gevoerde figuren kan er geen twijfel over bestaan dat onder het begrip 'vrij ophangpunt' moet – wat het concrete octrooi 'Renson EP 947' betreft – verstaan moet worden wat volgt: **er bestaat tussen het ophangpunt enerzijds en anderzijds de klep geen verbinding; tussen het ophangpunt en de klep is er geen enkele structurele band of binding.**

Ten deze wijst het hof voor zoveel als nodig op artikel 69 (1) van het Europees Octrooiverdrag waaruit volgt dat de octrooiaanvraag wordt bepaald door de conclusies, doch dat de beschrijving én de tekeningen tot uitleg van die conclusies dienen.

Dit kan vaak ook niet anders, daar woorden niet steeds exhaustief en/of exclusief kunnen uitdrukken wat bedoeld wordt.

In concreto ziet het hof op de tekeningen dat de klepstructuur gehaakt zit in het ophangpunt; de klepstructuur zit in een soort gleufstelsel, waardoor – ingeval één uiteinde van de globale structuur niet zou zijn afgesloten – de klep zonder meer – zonder ook maar iets **vooraf** los te schroeven of uit mekaar te halen – gewoon uit het hangstelsel kan worden geschoven.

Figuur 2 'Renson EP 947':

c.

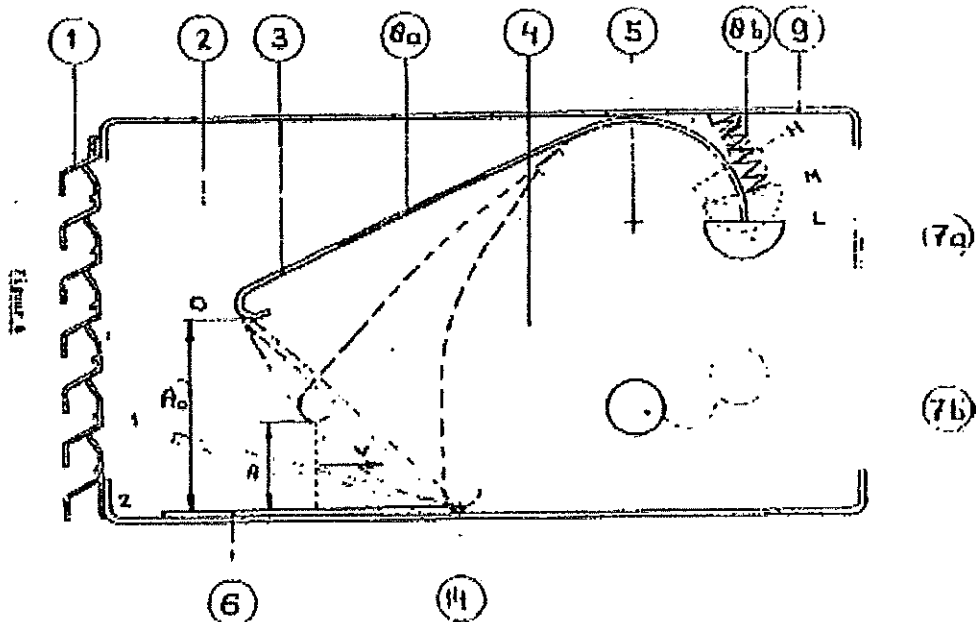
In de "claims" en beschrijving van 'TNO 913' wordt er over het ophangpunt in de Engelse taal geschreven over "*hinge*".

Of dit woord nu slaat op een spil dan op een scharnier dan wel op een bijzonder los aangebrachte schroef, is het besluit altijd hetzelfde. Immers, er is hoe dan ook telkens sprake van een structurele band of binding.

Klep en ophangstelsel zijn in 'TNO 913' structureel één en er kan niet anders dan dat er ergens een structurele band of binding moet zijn met een aanhaakpunt, hetzij door een spil, hetzij door een scharnier of een zeer los schroefstelsel.

Op geen enkele wijze kan het 'TNO 913' – systeem leiden naar het "vrije ophangpunt" zoals 'Renson EP 947' als essentieel kenmerk wél heeft.

Figuur 6 uit het 'TNO 913'-octrooi:

d.

Waar in 'TNO 913' het "vrij ophangpunt" zoals bedoeld in 'Renson-EP 947' niet als kenmerk aanwezig is noch op een of andere wijze noodzakelijk moet volgen uit de kenmerken van 'TNO 913', is er **geen** sprake van het vervuld zijn van de voorwaarde dat alle relevante technische kenmerken van 'Renson EP 947' aanwezig moeten zijn in 'TNO 913' om van nieuwsschadelijkheid te spreken.

Waar het vast staat dat er één relevant kenmerk afwezig is, moet er binnen de context van deze voorliggende deelbetwisting, over de twee andere relevante niet meer verder worden geoordeeld.

e.

Op voormelde grond, met name beweerde afwezigheid van nieuwheid, is 'Renson EP 947' geenszins nietig.

C.

Tevergeefs poogt de BVBA Tunal op grond van afwezigheid van **uitvinderswerkzaamheid** de nietigheid van 'Renson EP 947' te bekomen (artikelen 2 en 6, Octrooiwet; artikelen 52 en 56, Europees Octrooiverdrag).

Om de uitvinderswerkzaamheid te ontzeggen aan 'Renson EP 947' dient de BVBA Tunal aan te tonen dat er op de prioriteitsdatum van Renson EP 947' (2007) aanwijzingen bestonden in de betrokken stand van de techniek die de gemiddelde vakman, geconfronteerd met het technisch probleem, ertoe gebracht zouden hebben om deze stand van de techniek te wijzigen of aan te passen op basis van deze aanwijzingen teneinde de uitvinding te realiseren (zie P.De Jong e.a., Evoluties in het octrooirecht, Overzicht van rechtspraak, 2003-2006, TBH 2007, 431).

De materie is moeilijk te benaderen en te beoordelen.

Het is niet omdat een uitvinding het samenbrengen is van bekende oplossingen op deelproblemen, dat ze niet octrooieerbaar zou zijn.

In casu zijn er de drie essentiële kenmerken van 'Renson EP 947' met name

1. de regulerende, autonome klep
2. het roteerbaar opgehangen zijn van de klep rond een vrij ophangpunt in het doorstroomkanaal
3. de vervormbaarheid van de klep na het bereiken door de klep van de maximale draaihoek.

Zij zijn alle afzonderlijk gezien bekend voor de "gemiddelde vakman" en eigenlijk – naar aanvoelen van het hof – ook bekend voor de man in de straat.

De regulerende autonome klep is alleszins terug te vinden in 'TNO 913', terwijl het vervormen van een klep na een groot wordende druk eveneens als een "voor de hand liggend" concept kan worden aangezien.

Het is evenwel de combinatie van de drie voormelde essentiële kenmerken die de originaliteit, sterkte van het octrooi 'Renson EP 947' uitmaken en meteen de overtuigingskracht naar het nieuwe én uitvinderswerkzame karakter ervan.

De combinatie van de drie essentiële kenmerken lag geenszins voor de hand.

Een uitvinding is meer dan alleen het naast mekaar leggen van een reeks van bekende kenmerken, het is ook de unieke combinatie ervan die overtuigt in haar originaliteit en meteen in haar uitvinderswerkzaamheid.

Zeer concreet kan **niet** ingezien worden dat, nadat de twee essentiële kenmerken, bij hypothese, zijn "verworven", nl. die van de regulerende autonome klep respectievelijk de vervormbaarheid ervan na het bereiken van de maximale draaihoek, een gemiddelde vakman het derde essentiële kenmerk, met name de vrije ophanging van de klep als voor de hand liggend zou ervaren als sluitstuk voor het voorliggende complexe totaalprobleem van de beheersing van de luchtdoorstroming.

Het hof besluit tot de uitvinderswerkzaamheid van 'Renson EP 947'.

Op afwezigheid van uitvinderswerkzaamheid kan de BVBA Tunal zich dan ook niet stoelen om 'Renson EP 947' nietig te verklaren.

D.

Uit wat voorafgaat volgt dat er niet kan ingegaan worden op de vordering tot nietigverklaring van het octrooi 'Renson EP 947'.

Het bestreden vonnis wordt desbetreffend hervormd.

II.

De producten van de BVBA Tunal vormen geen inbreuk op het octrooi 'Renson EP 947' (Belgisch luik).

A.

Of men nu de conclusies van het octrooi dan wel de tekeningen of zowel de conclusies, beschrijving als tekeningen beiden onderzoekt: hoe dan ook vormen de producten van de BVBA Tunal **geen** inbreuk op het octrooi 'Renson EP 947'.

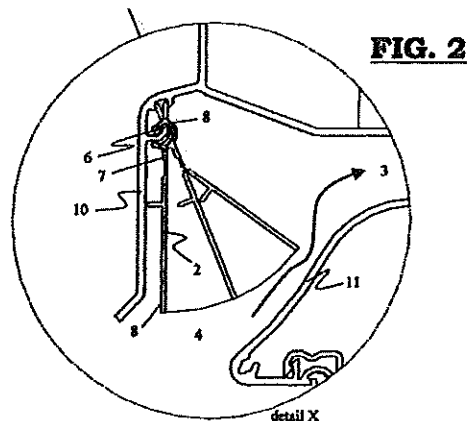
De inrichtingen van de BVBA Tunal (zowel "Tunal Top Dynamic", "Tunal 75 Dynamic" als "Tunal SUS") zijn geen inbreuk op het octrooi van de NV Renson.

Een essentieel kenmerk van het octrooi betreft de werking van de klep die eerst roteert rond het vrije ophangpunt en dan vervormt zonder verdere rotatie rond het vrij ophangpunt.

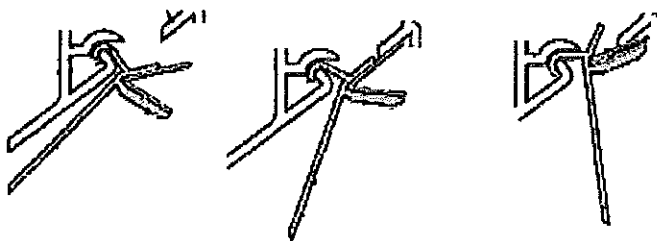
De inrichtingen van de BVBA Tunal bevatten geen vervormbare klep. Uit de voorgelegde stukken blijkt zeer duidelijk dat de klep bij hevige (wind)druk naar binnen toe zal roteren totdat het tegengewicht het huis raakt. Indien er voldoende luchtdruk is, zal dit tegengewicht – **nooit de klep zelf** – doorbuigen en zal de klep in ongewijzigde vorm verder roteren rond het vrij ophangpunt. Wat plooit is het tegengewicht, een hoekvormig element dat desbetreffend een essentieel element uitmaakt van de beschermde klep en dat er a.h.w. tegenaan is gedrukt.

De eerste figuur is die van 'Renson EP 947' ("fig.2"); de drie overige figuren geven de evolutie van het systeem bij de inrichtingen van de BVBA Tunal bij stijgende luchtdruk:

'Renson EP 947':

Inrichtingen van de BVBA Tunal:

De werking van de klep is totaal anders bij 'Renson EP 947' dan bij de producten van de BVBA Tunal.

Dit ene door het hof weerhouden belangrijke verschil volstaat op zich al tot het succesvol afweren van de vorderingen van de NV Renson en P.Renson ten laste van de BVBA Tunal.

B.

Tevergeefs houden de NV Renson en P.Renson voor dat er sprake zou zijn van "inbreuk bij equivalent".

Bij een zogenaamde "inbreuk bij equivalent" wordt de vraag gesteld of het beweerde equivalent wezenlijk dezelfde *functie* vervult, op wezenlijk dezelfde *manier*, om wezenlijk hetzelfde *resultaat* te bereiken (cf. DE JONG e.a., Evoluties in het octrooirecht, Overzicht van rechtspraak 2003-2006, TBH 2007, 447).

Daargelaten te vraag of de leer van de "inbreuk bij equivalent" geen ongeoorloofde omweg is om de beschermingsomvang uit te breiden, moet ten deze dergelijke "inbreuk bij equivalent" in de voorliggende betwisting meteen worden afgewezen.

Het doel vanwege de twee systemen ('Renson EP 947' c.q. de inrichtingen van de BVBA Tunal) is hetzelfde, doch dit is op zich hoegenaamd geen reden om te doen aannemen dat er inbreuken zijn.

Uiteraard zal er steeds een klep moeten zijn die het luchtkanaal zal afsluiten indien het de bedoeling is de luchtstroom te beheersen. Uiteraard is er dan ook in de beide systemen een klep.

De wijze van **werking** van de inrichtingen van de BVBA Tunal zoals hierboven onder A. omschreven en alhier expliciet hernomen, is met betrekking tot de **klep** zelf, echter totaal verschillend met die van 'Renson EP 947'.

Tussen de klepwerkingen is er geen sprake van wezenlijk dezelfde werking.

Ook op deze grond kunnen de appellanten geen inbreuk ten laste van de BVBA Tunal weerhouden.

C.

In zoverre er aanleiding zou zijn om conclusie 1 te herformuleren door volgconclusie 4, verandert er aan voorgaande overwegingen niets.

Immers, de volgconclusie 4 heeft het over een uitstulping ter hoogte van het luchtdoorstroomkanaal om de maximale draaihoek van de klep te bepalen.

Een en ander heeft niets te maken met de mogelijkheid van het doorbuigen van de klep vs. het niet kunnen doorbuigen ervan.

D.

Het hoofdberoep van de NV Renson en P.Renson is wat dit onderdeel betreft, ongegrond.

III.

De vordering vanwege NV Renson en P.Renson tot het vaststellen van inbreuken op octrooi 'Renson BE 385'

Met betrekking tot de oude inrichtingen "Tunal 75" acht het hof de motivering van de eerste rechter op blz. 14 en 15 onder "*b.3 Ten laste gelegde inbreuken*" alhier als uitdrukkelijk hernomen.

Eruit volgt dat het hof, zoals de eerste rechter, geen inbreuken kan weerhouden op 'Renson BE 385' waar het de oude versie "Tunal 75" betreft.

Met datgene wat de NV Renson en P.Renson voorhouden en beweren als inbreuken, tasten zij de grenzen af van wat net nog niet als tergend en roekeloos kan worden aangezien.

Het hoofdberoep van NV Renson en P.Renson is wat dit onderdeel betreft, bijgevolg eveneens ongegrond.

IV.

De vordering vanwege de BVBA Tunal om voor recht te zeggen dat de nieuwe versie van "Tunal 75" geen inbreuk pleegt op 'Renson BE 385' is door de eerste rechter terecht afgewezen als onontvankelijk.

Desbetreffend hebben noch de NV Renson noch P.Renson enige vordering geformuleerd.

De loutere vrees dat dergelijke vordering ooit zou kunnen worden geformuleerd is onvoldoende om een wettelijk belang in de zin van artikelen 17 en 18 Ger.W. in hoofde van de BVBA Tunal te weerhouden.

Overigens kan uit de teneur van de besluiten voor de appellanten desbetreffend worden weerhouden dat zij niet direct plannen koesteren om een inbreukprocedure te starten.

In die zin acht het hof de motivering van de eerste rechter in het bestreden vonnis blz. 16 en 17 onder "3.2.2.1.2 Art. 18 Ger.W.", 1. tot en met 4. expliciet alhier als hernomen.

Als de BVBA Tunal anderzijds enige vrees van verwarring koestert (oude versie "Tunal 75" en nieuwe versie "Tunal 75") dan is dit louter aan de BVBA Tunal zelf te wijten waar zij verschillend functionerende inrichtingen telkens de zelfde naam geeft: "Tunal 75"...

GERECHTSKOSTEN

Zowel in eerste aanleg als in graad van beroep zijn de beide zijden elk gedeeltelijk in het ongelijk gesteld, zodat wegens deze bijzondere omstandigheden zij elk definitief tot hun eigen gerechtskosten gehouden worden geacht.

OP DEZE GRONDEN,

HET HOF,

Recht doende op tegenspraak;

Bevestigt dat toepassing is gemaakt van artikel 24 van de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken;

Verklaart het hoofdberoep en het incidenteel beroep beide ontvankelijk;

Verklaart het hoofdberoep gedeeltelijk gegrond en het incidenteel beroep ongegrond;

Vernietigt het bestreden vonnis **enkel** wat 'Renson EP 947' betreft alsook met betrekking tot de gerechtskosten;

Desbetreffend opnieuw recht doende:

Verklaart de oorspronkelijke tegenvordering van de BVBA Tunal tot nietigverklaring van het octrooi EP 1.568947 B1 met aanduiding van België, ontvankelijk doch **ongegrond**.

Zegt voor recht dat elk der partijen haar eigen kosten verbonden aan de procedure voor de eerste rechter dient te dragen.

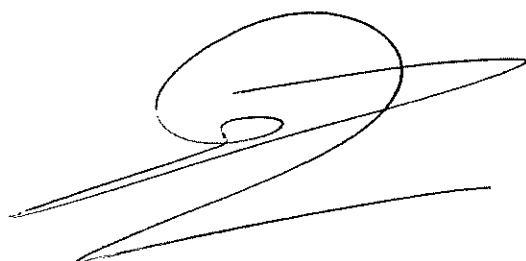
Bevestigt het bestreden vonnis voor het overige.

Zegt voor recht dat elk der partijen haar eigen kosten verbonden aan de onderhavige beroepsprocedure dient te dragen.

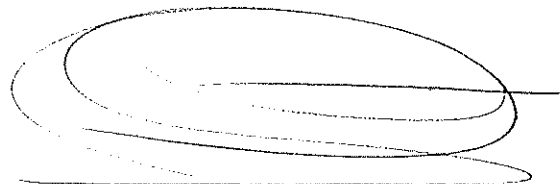
Aldus gewezen door de zevende kamer van het Hof van beroep te Gent, zetelende in burgerlijke zaken samengesteld uit:

Pieter Vanherpe, kamervoorzitter,
Frank Deschoolmeester, raadsheer,
Geert De la Ruelle, raadsheer,

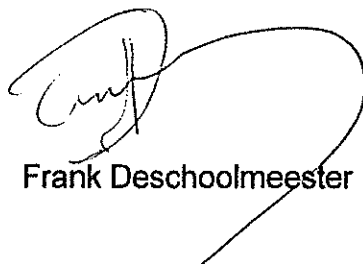
bijgestaan door Kristoffel Goossens, griffier en uitgesproken door de kamervoorzitter in openbare terechtzitting op maandag negenentwintig oktober tweeduizend en twaalf.

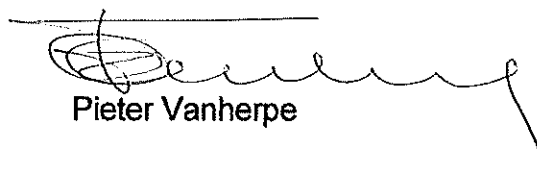
Kristoffel Goossens

Geert De la Ruelle

Frank Deschoolmeester

Pieter Vanherpe

Rep.nr. 2012/ 70 82

Aangeboden op
Niet te registreren:

31 OKT. 2012

177/1:

Anja WILLEMS

Ea. inspecteur a.i.